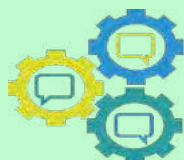

Letras Galegas 2018

Maria Victoria Moreno

Ata o ano que vén lectores e lectoras....

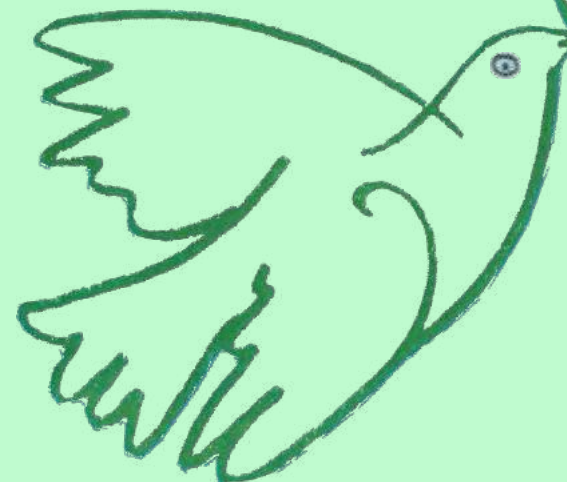

Equipos de
Dinamización
da Lingua Galega

Subvencionado pola Dirección Xeral de Política Lingüística

ADIANTE

XORNAL
C.R.A. DE
NARÓN

Nº-30-2018

INDICE

1. Mulleres científicas
2. Os inventos
3. Experimentos
4. Van Gogh
5. Letras Galegas 2018
6. Contos e poesías arredor da
pintura
7. Leandro Lamas e Xaquín Marín
8. Saídas escolares e excursións
9. Pasatempos

EDITORIAL

O contido deste xornal reflexa o coñecemento que fomos adquirindo sobre a nosa historia en todos os ámbitos: científico, cultural, artístico e social.

Saber do noso pasado fainos entender mellor o presente e poder entrever o noso futuro: podemos ver cambios importantes no papel da muller na ciencia, na percepción do arte, no avance da tecnoloxía, na estrutura social,.....

Sendo conscientes destes cambios, nós, como parte do futuro, deberíamos participar de forma construtiva na progresión da nosa sociedade.

Esperamos que vos guste!!!

Científicas que cambiaron
a historia

A historia está repleta de
mujeres que fueron
clave no avance
da ciencia e na
evolução do mundo.

o seu reconhecimento estives
na sombra durante
anos.

DOMIRÓN 5 ANOS

Científicas agachadas
pela historia

Uma e relaciona:

Zoóloga conhecida
pela sua labor
científica com gorilas

Marie Curie

Filósofa e mestra
que destacou em astronomia
e matemáticas

Hipatia

Primeira mulher
em
receber o premio
nobel

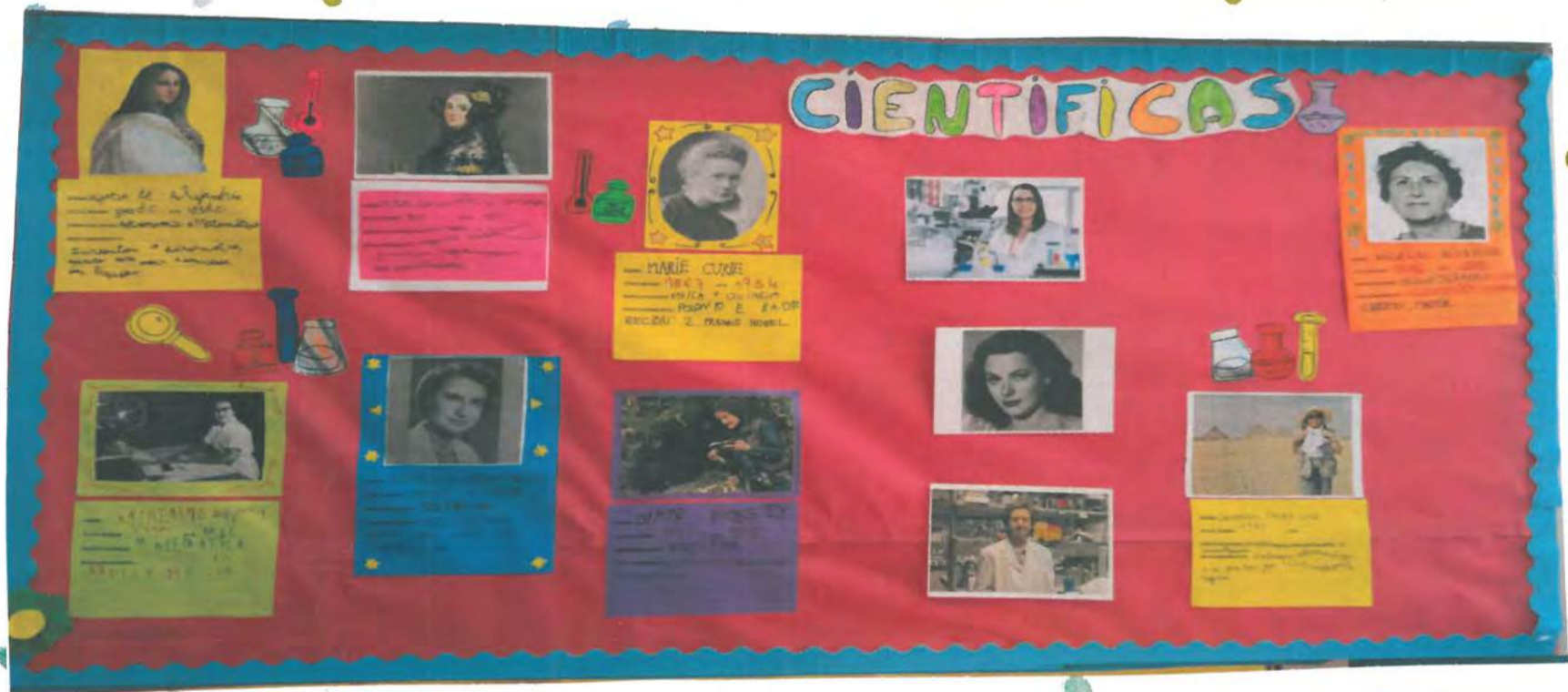

Dian Fossey

o papel da mulher na
historia da ciencia.

Depende tu derecho

a

pensar porque incluso pensar de

manera eviõnea

es mejor que no pensar!!

Primeira programadora

da historia. Ada Lovelace

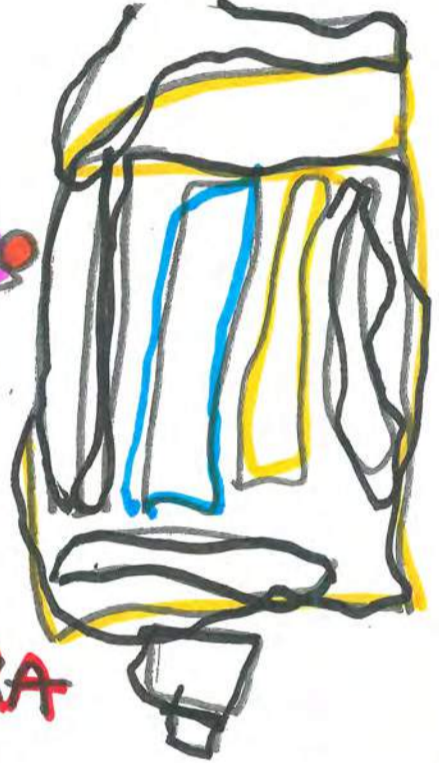
HIPATIA DE ALEJANDRIA

NACEU NO 370

FOU EDUCA DA
NA CIENCIA

MATEMÁTICA
ASTRÓNOMA E

TAMEN ERA
FILOSOFIA

IMPARTIU CLASES

INVENTOU O DENSÍMETRO
MELLOROU O ASTROLABIO

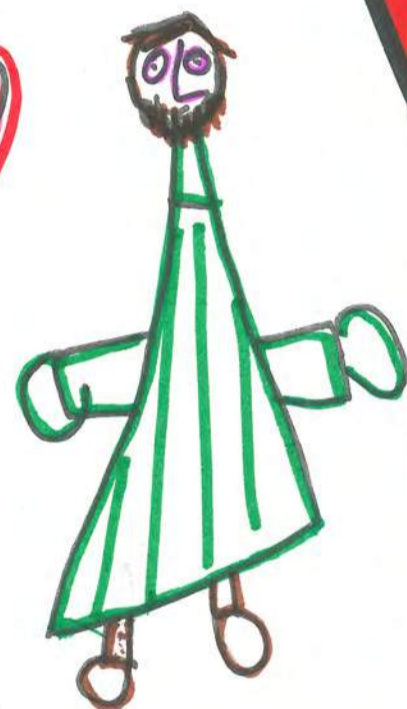
MATÈRONA NO - 415 -

MARIE CURIE
NACEU EN POLONIA
EN 1867

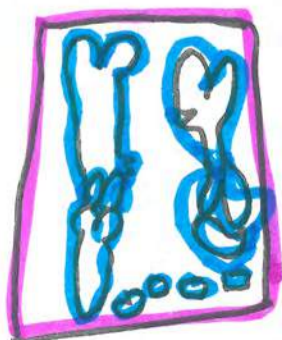
NON PODÍA ESTUDIAR
ETIVO QUE IRA PARIZ

FOI MATEMÁTICA, FÍSICA...

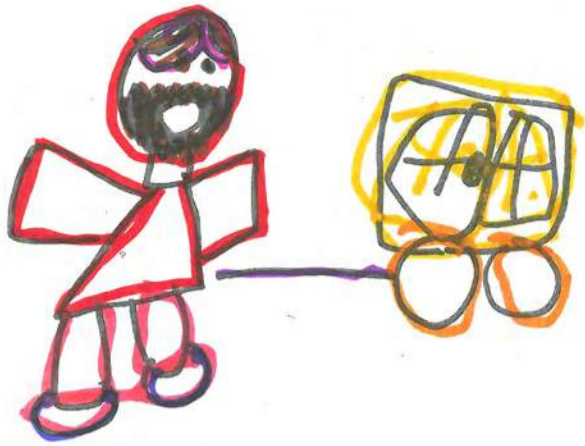
CONECU A PIERRE...
INVESTIGABAN XUNTOS

TRABALLOU NA TEORÍA
DA RADIOACTIVIDADE

DESCUBRIU O RADIO
E O POLONIO

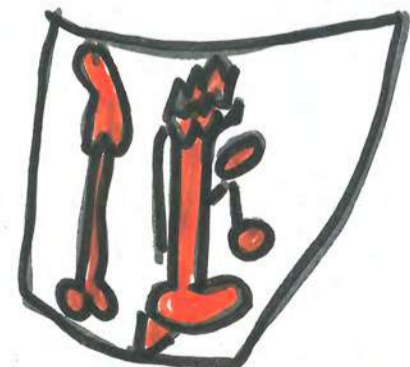

A PIERRE
ATROPELLOUNO UN
CARRUAXE

ELA SEGUIU COAS
INVESTIGACIONS

CONCEDERONLLE
DOUS PREMIOS NOBEL

INVENTOU UN MALETÍN
PARA VER AS LESIONS DOS
SOLDADOS NA GUERRA

MORREU EN 1934

KATHERINE JOHNSON
NACEU EN 1918 EN
ESTADOS UNIDOS

FOI CIENTIFICA
ESPACIAL

SEMPRE CONTABA TODO

EN GREENBRIER
NON PODIA ESTUDIAR
POR SER NEGRA
E MUDARON SE

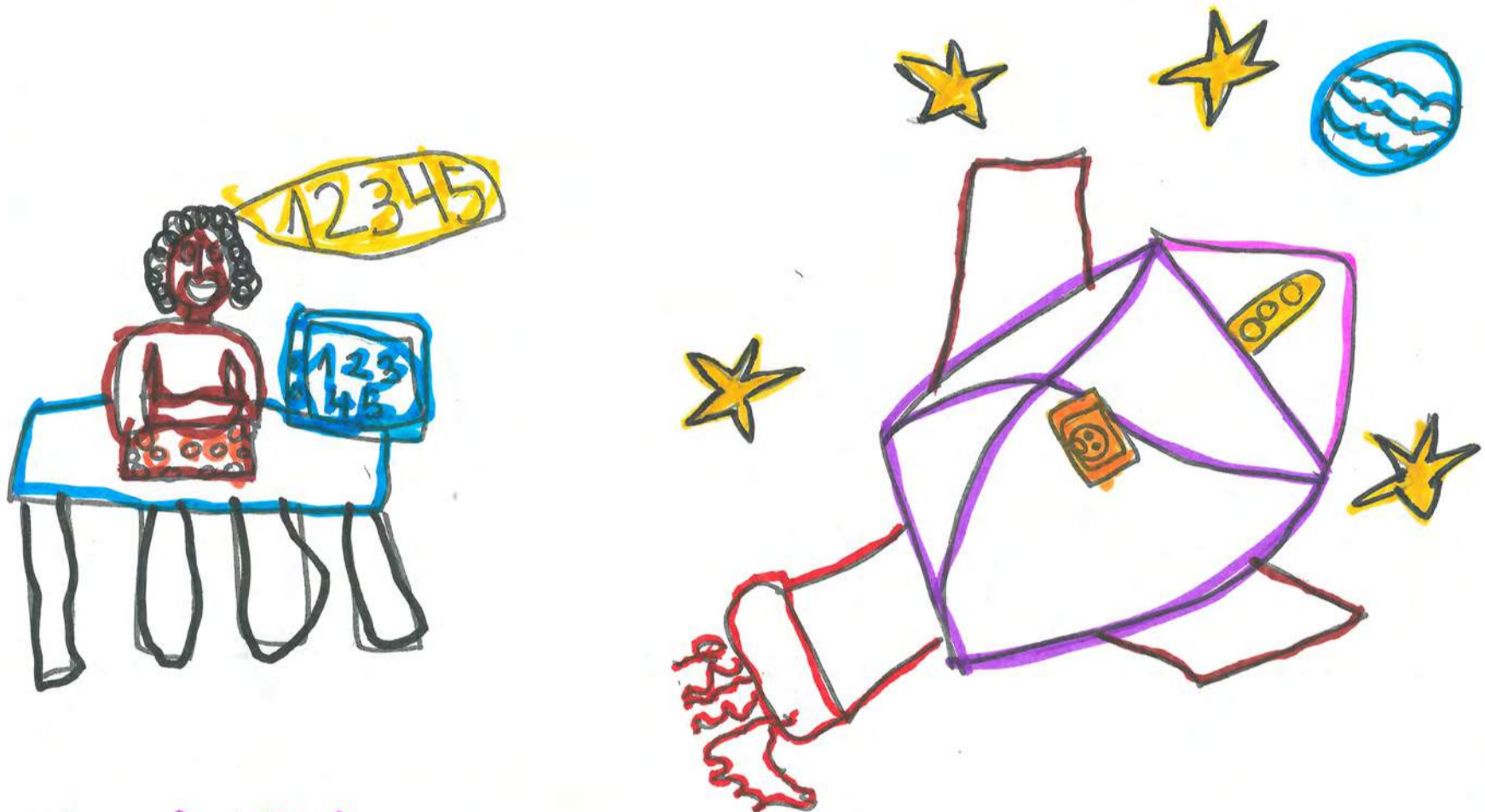
FOI MESTRA

DERON LLE TRABAJO NA NASA
CALCULANDO ORBITAS

NON PODIA USAR OS BANOS DOS BRANCOS

CALCULOU A TRAJECTORIA DO APOLO XI
A LUA

RECIBU MOITOS PREMIOS
E TEN 99 ANOS

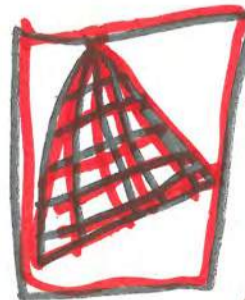

GARMEN PÉREZ DIE
NACEU EN 1953 MADRID

EXEPI TÓLOGA E CONSERVADORA

DIRHE O ESTUDIO DE
RESTOS ARQUEOLÓXICOS
DE HERACLEOPOLIS MAGNA
ATOPOU:

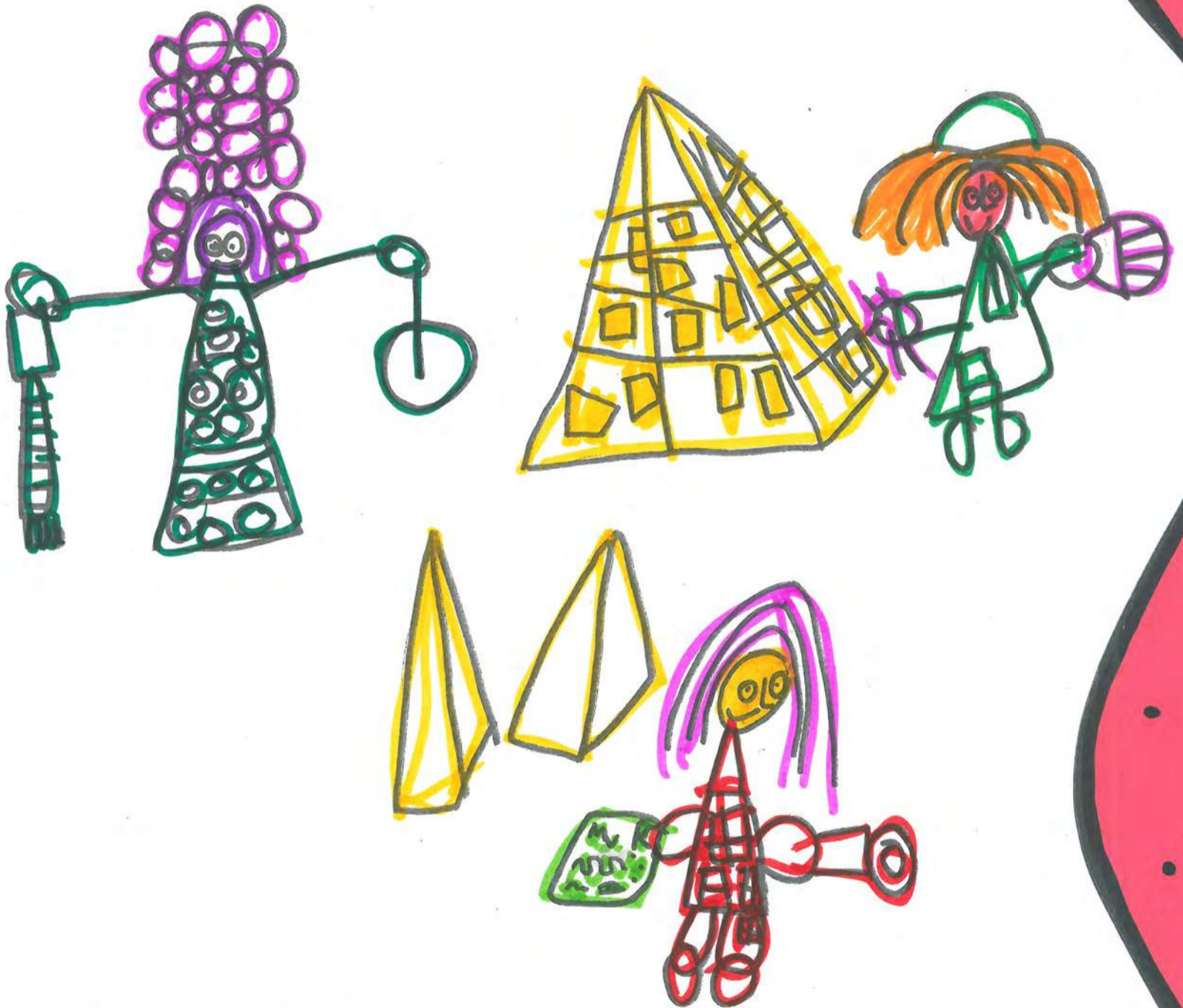

TEMPLOS XEROGLIFICOS

... SARCOFAGOS

TESOUROS...

É A CONSERVADORA
JEFA DO MUSEO NACIONAL
DE ANTIGÜEDADES EXIRCIAS

ADA DE LOVELLACE

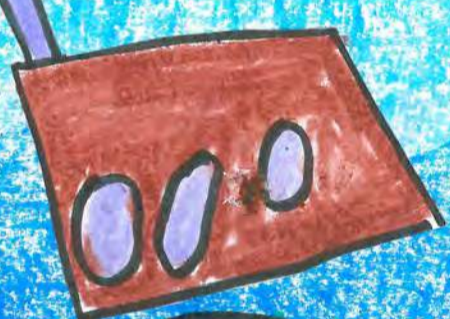
ANGELIS ALVARINO

NACIU EN
FERROL
UN 916-2005

ESPECIALIDADE
OCEANOGRÁFICA

MULLER
BUQUE

DESCUBREU

22 ESPECIES
MARINAS

DYAN FOSSEY

MACEU EN
FEU
1932

ESPECIALIDADE
ZOOLOGA

LOITOU CONTRA
CAZADORES
FURIVOS

EVITOU A EXTINÇION
DOS GORILLAS

FOI
ASASINADA
RUVANDA
1985

DOMIRON
3 ANOS

E
X
P
E
R
I
M
E
N
T
O
S

COMO FACEMOS UN ARCO DA VELLA

INGREDIENTES:

- 1 BOLSA DE SKITTLES
- AUGA

PREPARACIÓN:

POÑEMOS OS SKITTLES
NUN PRATO FORMANDO UN
ORDEADOS COMA AS CORES DO
ARCO DA VELLA E BOTAR AUGA
NO MEDIO E... SORPRESA!

¿E TI QUÉ PENSAS, OS OVS
FLOTAN?

INGREDIENTES:

- A V G A
- SAL
- OVS
- 2 RECIPIENTES

PREPARACIÓN:

- ENCHER OS BOTES CON
AUGA
- BOTAR 6 CULLERADAS
DE SAL NUN DOS BOTES
E MISTURAR BEN.
- PONER 1 OVO EN CADA BOTE.
QUE PASARÁ?

PÓDESE TROCAR UNHA FLOR
BRANCA EN AZUL?

PRECISAMOS:

- FLOR
- TINTURA
- ÁGUA

SE BOTAMOS TINTURA NA ÁGUA

A FLOR ABSORVE A ÁGUA AZUL POLO TALO
E OS PETALOS TROCARAN DE

COR

ANTES

DESPÓS

PODEMOS FACER
ELECTRICIDADE?

PRECISAMOS:

- GLOBO
- XERSEI
- CABELO

SE MOVES UN GLOBO CHEO
DE AIRE CONTRA O XERSEI
MOI RÁPIDO E DESPOIS O
ACHEGAS O TEU CABELO.

NUBES

INGREDIENTES:

- ESPUMA DE AFEITAR
- 1 VASO DE AUGA.

(UN ANAQUIÑO POR RIBA DA MITADE)
• COLORANTE VEXETAL

PASOS:

1. PONEMOS ESPUMA NA AUGA
2. BOTAMOS O COLORANTE NUN RECIPIENTE CON AUGA E REMEXEMO!
3. BOTAMOS UNHAS PINGAS DESTA AUGA SOBRE A NUBE. ASSI PODEREMOS VER COMO CAE A CHOIVA DE CORES.

TORNADO

PRECISAMOS:

- AUGA
- DETERXENTE DE LAVALOUBAS
- BOTELLA

E NCHE MOS UNHA BOTELLA DE
AUGA E LLE BOTAMOS O DETER
XENTE LIQUIDO E VE MOS
QUE PASA SE O AXITAMOS

VOLCÁN

INGREDIENTES:

- BICARBONATO DE SODIO
- VINAGRE
- COLORANTE OU PINTURA
- DETERXENTE

1. COLOCAMOS UN PRATO COMO BASE DO VOLCÁN
2. PONEMOS UNHA BOTELLA ENRIBA
3. BOTAMOS O BICARBONATO, UN CHISCO DE COLORANTE E 3 CULLERADAS DE DETERXENTE E VINAGRE AMODIÑO, ATA QUE VEXAMOS QUE COMEZA A SUBIR A LAVVA

POMPAS DE TABÓN

INGREDIENTES:

2 CUNCAS DE AUGA

1 CUNCA DE FAIRY

1 CUNCA DE GLICERINA

MESTURAR TODO E A XOGAR.

VAL-INFANTIL

OS INVENTOS

Este ano trabalhamos
os inventos. Para
isso tivemos que
construir uma máquina
do tempo

Viagemos a través dela e
descubrimos nas
diferentes etapas um
montón de coisas

¿Gustados?

Sabías que.....
No prehistoria intentouse

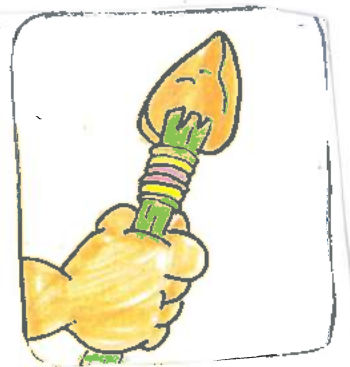
L U M E

gracias a el podíanse
quentar, podían asar e
tamen afastaban
aos animais

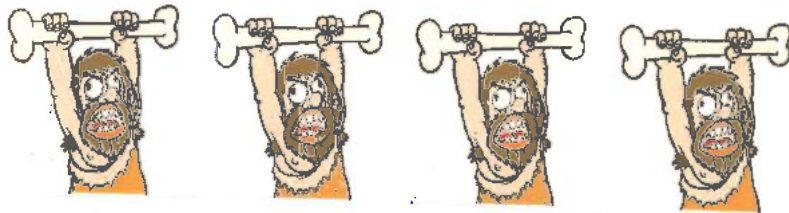
FERRAMENTAS

Serían principalmente para
ir de casa

ESCRITURA

Non se sabe a
orixe, a proba
mais antiga foi
en Mesopotamia

Estos foron os
precursores, pero
ao longo da
historia hullo moitos
inventos que foron
de gran repercusión
para a sociedade

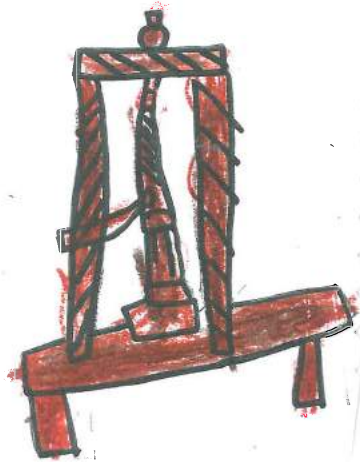

CALENDARIO

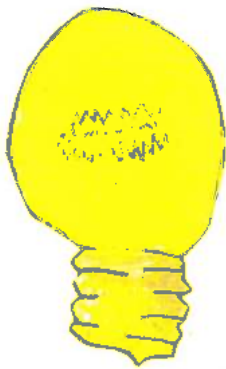

seman
medir o tempo

IMPRIMTA

BOMBILLA

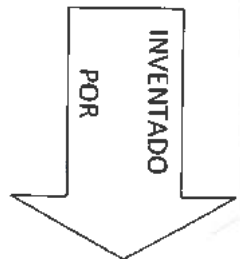

INVENTADO
POR

EDISON

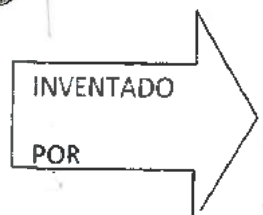
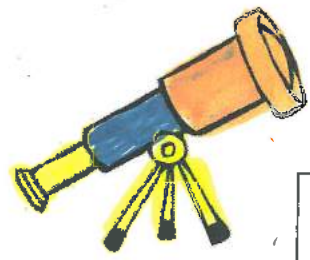
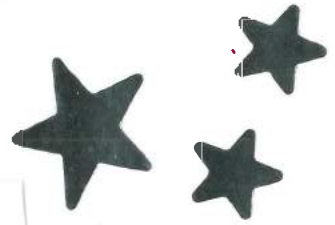

TELESCOPIO

FLEWING

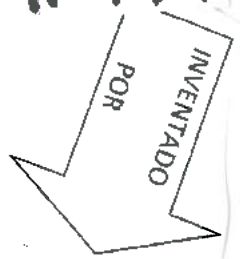
Telescopio

GALILEO

GALILEI

MÁQUINA DE VAPOR

JAMES WATT

ESCOLA SEDES

UN ANACO DA VIDA

DE

VINCENT VAN GOGH

4º DE PRIMARIA

CAMILLE VIVÍA NUN LUGAR ONDE OS XIRASOLES PARECÍAN SOLES...

TEÑO QUE CHEGAR PRONTO, O TREN ESTÁ A CHEGAR!

TODOS OS DÍAS CAMILLE ATRAVESABA O CAMPO DE XIRASOLES PARA AXUDARLE AO SEU PAI, QUE ERA CARTEIRO, A DESCARGAR AS SACAS DO CORREO.

OLA FILLO!
OLA PAPÁ!

CAMILLE AXUDA AO PAI A RECOLLER AS CARTAS...

MOI BEN, FILLO!

XA CASE AS TEÑO TODAS PAPÁ!

UN DÍA CHEGOU AO POBO UN HOME ETRAÑO. TIÑA UN SOMBREIRO DE PALLA E UNHA BARBA AMARELA...

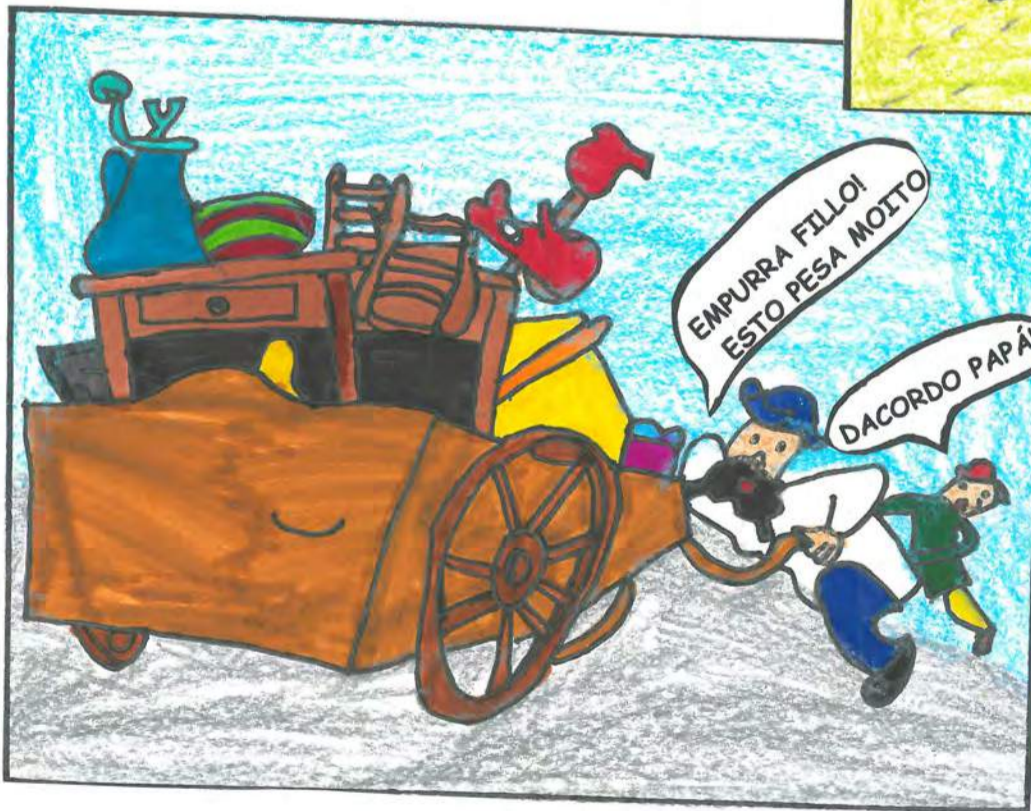
CAMILLE E O SEU PAI ESPERARON ABRAIADOS. FORON SAUDALO E DARLLE A BENVIDA

BENVIDO SEÑORI SON O CARTEIRO

MOITAS GRAZAS! EU SON VINCENT E SON PINTOR.

OLA SEÑORI EU SON CAMILLE, VOU Á ESCOLA E NO MEU TEMPO LIBRE SON CARTEIRO TAMÉN.

EMPURRA FILLOI! ESTO PESA MOITO

DACORDO PAPÁ!

CAMILLE TAMÉN LLE LEVOU UN BONITO RAMO DE XIRASOLES...

VINCENT FOI VIVIR Á CASA AMARELA DA RÚA ONDE VIVÍA CAMILLE. O SEU PAI DECIDIU QUE TIÑAN QUE AXUDALO E LEVÁRONLLE UNHA MOREA DE COUSAS.

ASÍ FOI COMO VINCENT CONSEGUIU A AMIZADE DA FAMILIA DE CAMILLE. E, POUCO TEMPO DESPOIS, PEDIULLES PERMISO PARA RETRATALOS A TODOS...

A O PAI

Á NAI

A SÚA IRMÁ PEQUENA

AO IRMÁN

E TAMÉN A CAMILLE!!

CAMILLE LEVOU O RETRATO Á ESCOLA PARA QUE TODOS O VIRAN, PERO...

MIRADE QUE RETRATO TAN FERMOZO!

JA, JA, JA... QUE FEI!

QUE MAL PINTA ESE AMIGO TEU!

TAMÉN OS ADULTOS COMEZARON A BURLARSE DE VINCENT. CAMILLE ESTABA MOI TRISTE...

VINCENT SEGUIU PINTANDO SEN DESCANSO...

CAMILLE SOÑOU AQUELA NOITE, QUE VINCENT ESTABA NO MÁIS ALTO DO POBO, BAIXO A LUZ DA LÚA, PINTANDO AS ESTRELAS.

PERO A XENTE DO POBO SEGUÍA INSISTINDO PARA QUE SE MARCHARA. E FORON Á CASA DO PAI DE CAMILLE.

CAMILLE FOI RÁPIDO AVISAR AO SEU AMIGO VINCENT.

AO ENTRAR VIU OS XIRASOLES QUE LLE REGALARA E AINDA SE PUXO MÁIS TRISTE. ESTABAN TODOS MURCHOS!

NO PISO SUPERIOR ESTABA VINCENT FACENDO A MALETA. PARECÍA CANSO, PERO SORRÍU.

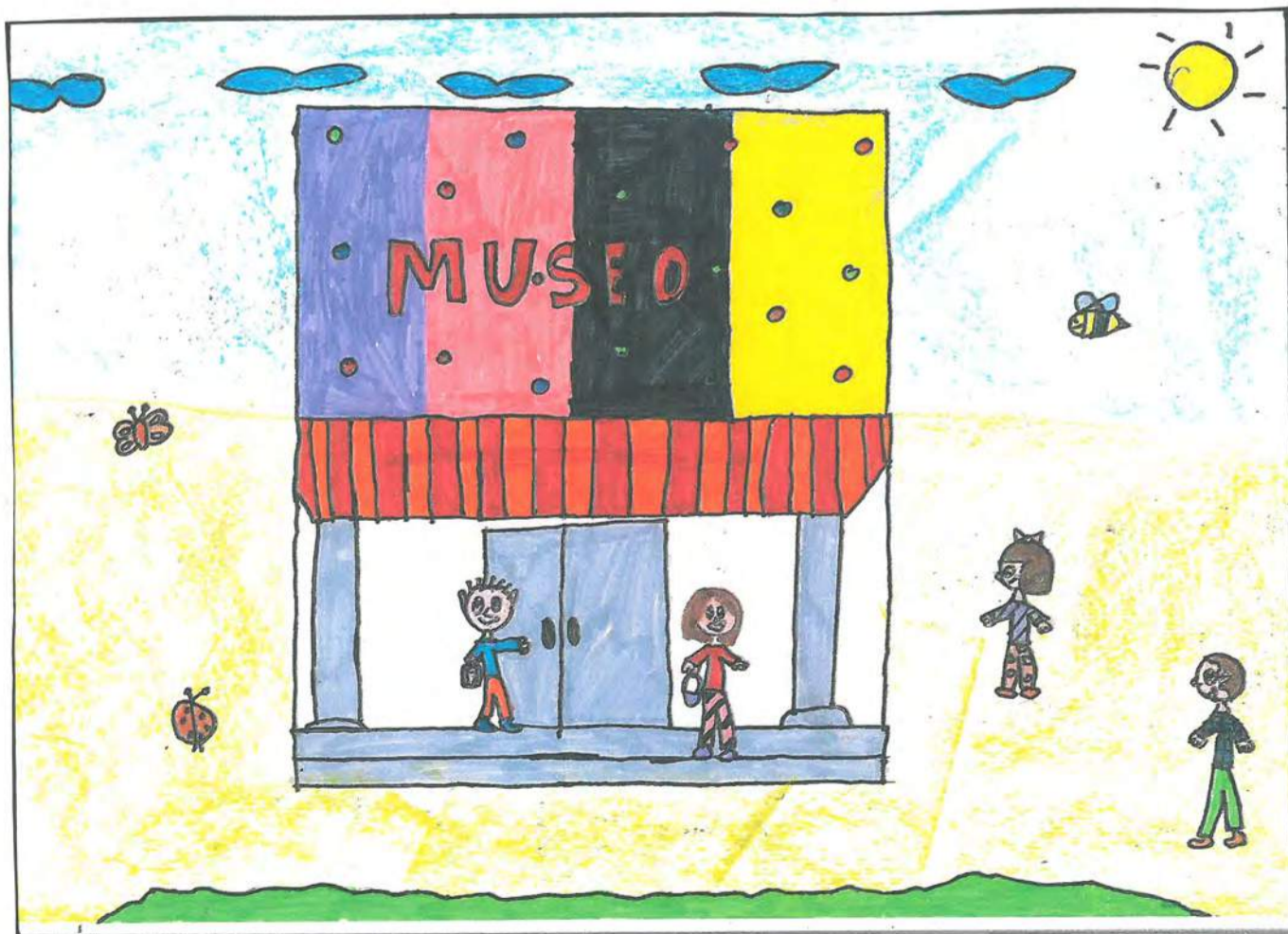
NON TE POÑAS TRISTE CAMILLE!
É HORA DE QUE PINTE NOUtro SITIO.
TAL VEZ ALÍ LLES GUSTEN OS MEUS CADROS.
VENI ANTES DE MARCHAR QUERO ENSINARCHE ALGO

ALÍ ESTABAN OS XIRASOLES MÁIS GRANDES E BRILLANTES QUE NUNCA!

O PAI DE CAMILLE TIÑA RAZÓN. HOXE A XENTE DE TODO O MUNDO VAI AOS MUSEOS PARA VER OS CADROS DA CASA AMARELA, OS XIRASOLES, A NOITE ESTRELADA...E OUTRAS MOITAS OBRAS DE VINCENT VAN GOGH.

LETRAS

GALEGAS

2018

ESTE ANO A REAL ACADEMIA GALEGA ADÍCALLE O DÍA DAS LETRAS GALEGAS Á ESCRITORA E PROFESORA MARÍA VICTORIA MORENO MÁRQUEZ, POLA DEFENSA QUE FIXO DO NOSO IDIOMA E POLOS LIBROS QUE ESCRIBIU.

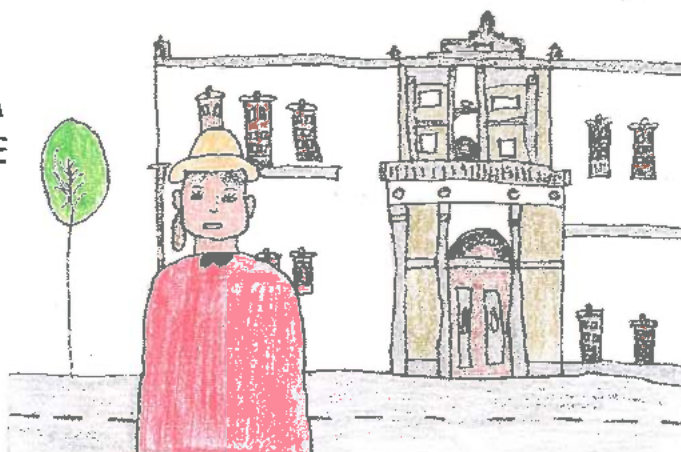

BIOGRAFÍA

MARÍA VICTORIA NACEU EN VALENCIA DE ALCÁNTARA NA PROVINCIA DE CÁCERES O 1 DE MAIO DE 1939. ERA FILLA DE VICENTE, MILITAR, E SARA, MESTRA.

ESTUDOU O BACHARELATO EN BARCELONA E FILOLOXÍA ROMÁNICA NA UNIVERSIDADE COMPLUTENSE DE MADRID

4º de PRIMARIA

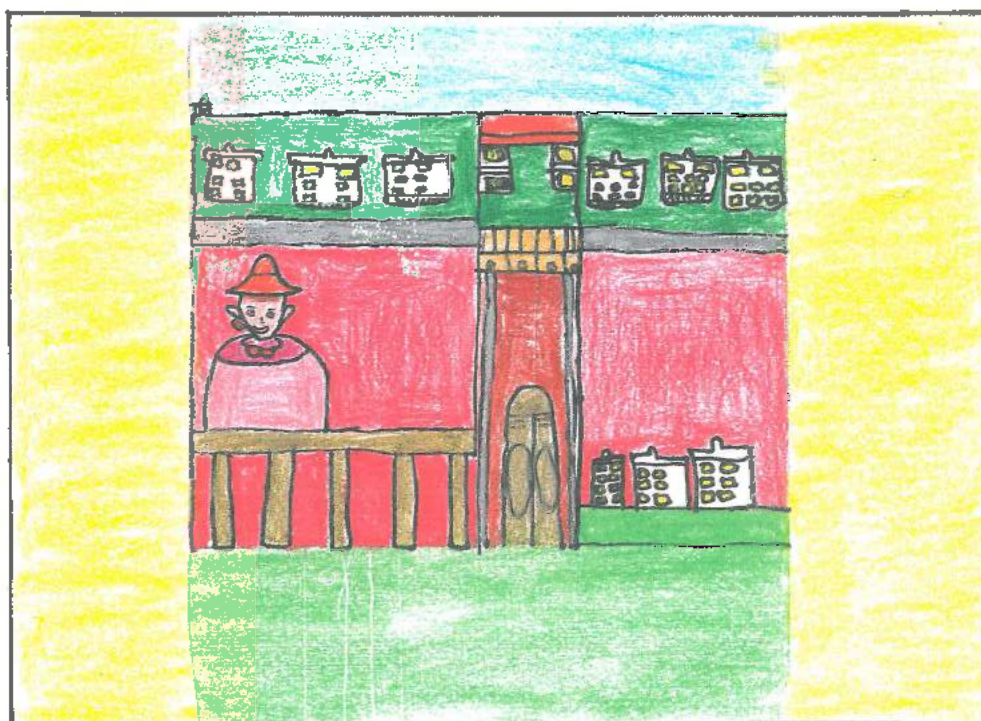
AOS 22 ANOS
TRASLADOUSE A
GALICIA. CANDO
CHEGOU AQUÍ,
SABÍA UNHA CHEA
DE IDIOMAS:
CATALÁN,
PORTUGUÉS,
FRANCÉS,
CASTELÁN..., PERO AO
COÑECER A NOSA
LINGUA DECIDIU
FALAR GALEGO E
DEFENDER O SEU
USO, CONDO AÍNDA
NON SE PODÍA ENSINAR NAS
AULAS.

DE FEITO DEU CLASES DE
GALEGO PARA ADULTOS.

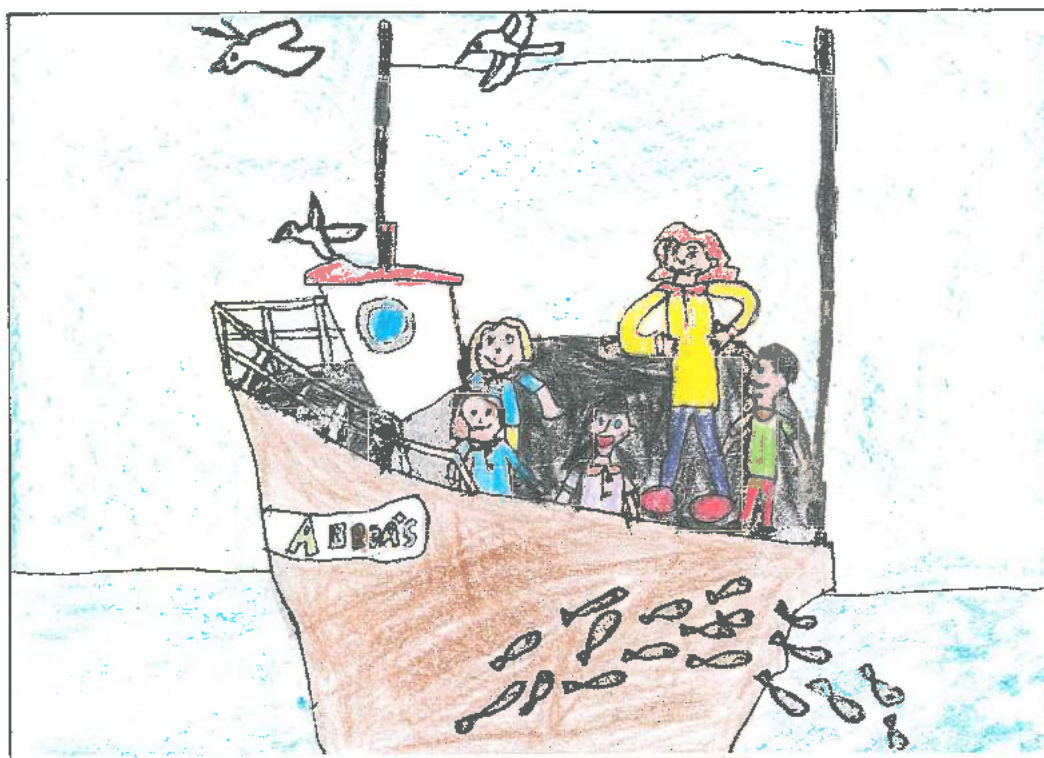

DEU CLASES DE LINGUA
ESPAÑOLA EN INSTITUTOS DE
LUGO, SAN XENXO E
PONTEVEDRA. NESTA ÚLTIMA
CIDADE NO I.E.S. "VALLE INCLÁN" E NO "TORRENTE BALLESTER."

AS SÚAS OBRAS

ESCRIBIU MOITOS LIBROS EN GALEGO, PARA XÓVENES E NENOS.
A SÚA TRAXECTORIA LITERARIA COMEZOU COA EDICIÓN, EN 1973, DE "MAR A DIANTE"
NESTA OBRA LITERARIA CONTA A HISTORIA DUNHA MESTRA QUE PON ESCOLA NUN BARCO, "O ARROÁS" NO QUE SE EMBARCAN ONCE RAPACES E RAPAZAS DA VILA DE PORTOSOURIL.

"O CATAVENTOS" FOI PUBLICADA NO ANO 1989 CO CAL GAÑOU O 1º PREMIO DO CONCURSO NACIONAL DE CONTOS INFANTÍS DA SOCIEDADE "O FACHO" DA CORUÑA. CONTA A HISTORIA DE DON PÍO, UN GALO MOI FACHENDOSO, QUE NON PERMITE VIVIR EN LIBERDADE NIN AOS PAXARIÑOS, NIN ÁS GALIÑAS. ESTO ACABARÁ LEVÁNDOO A SOIDADE MÁIS ABSOLUTA.

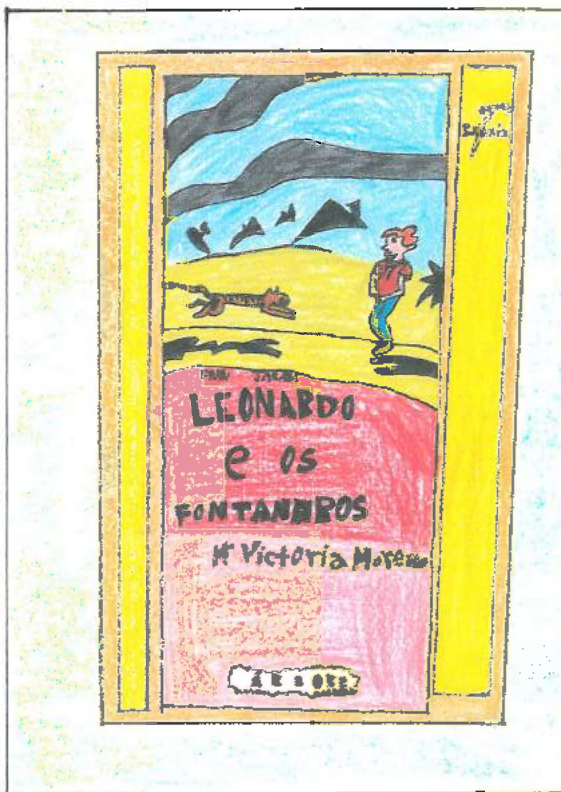

"LEONARDO E OS FONTANEIROS". CON ESTA OBRA ACADOU O 3º PREMIO DO CONCURSO DE LITERATURA INFANTIL " O BARCO DE VAPOR" NO ANO 1985.

ESTE LIBRO ERA O SEU PREFERIDO .
CONTA AS FALCATRUADAS QUE FAI ANTÓN XUNTO COS SEUS

COMPAÑEIROS.
ESTE GRUPO É COÑECIDO COMO OS FONTANEIROS.
O OUTRO PROTAGONISTA DA HISTORIA É, O SEU CAN DE PALLEIRO.

DENDE 1986 ATA O 2001 PUBLICOU UNHA CHEA DE LIBROS: "VERSO E PROSA", "A BRÉTEMA", "DIARIO DA LUZ E A SOMBRA", "GUEDELLAS DE SEDA E LIÑO".

"EU CONTO, TI CANTAS".

ESTA OBRA CONTÉN TRES CONTOS DE ANIMAIS

ESCRITOS EN VERSO:

"XA NON TEÑO MEDO",

"CAN BRANCO, CAN NEGRO"

E "UN CACHIÑO DE BICA?"

TEN COMO PROTAGONISTAS

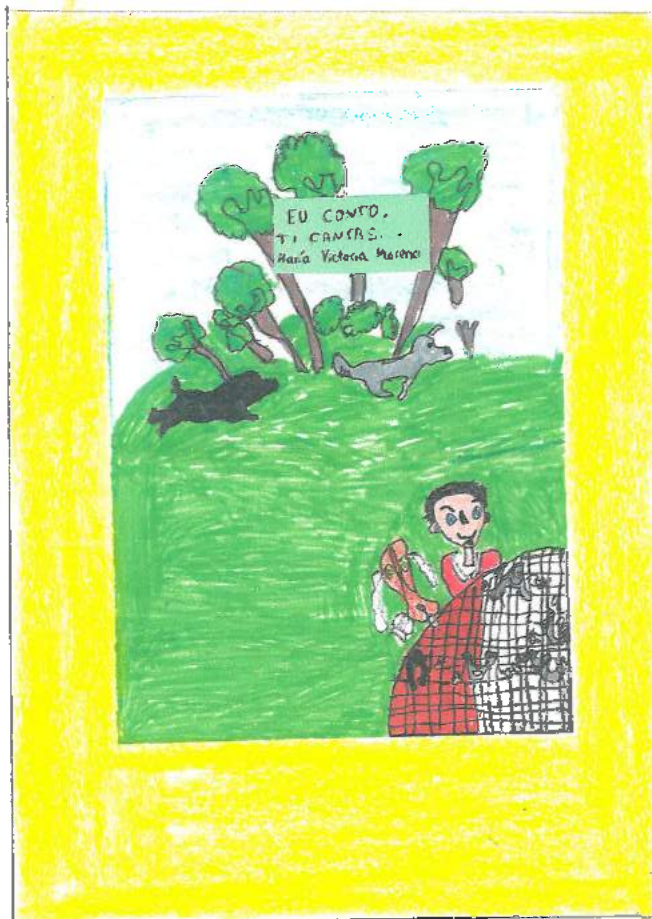
A XAN E TRES CANCIÑOS:

NICOLAU, CORRECAMIÑOS E

NICA.

POESÍA

*CORRECAMIÑOS NACEU
NA BEIRAVÍA DA ESTRADA
ONDE UN HOME MALO E FEO
BOTARA A CADELA BRANCA,
QUE LEVABA NA BARRIGA
SEIS CADELIÑOS DE NATA.
ERAN TODOS SEIS MOI BRANCOS,
MOI BONITIÑOS, E FOI MÁGOA
QUE NINGUÉN OS RECIBISE
E NINGUÉN LLES DESE CASA.
COUSAS TRISTES DESTA VIDA
QUE APESARAN CANDO PASAN...
MAIS TANTO A NAI COMA OS FILLOS
ERAN FELICES, XOGABAN
E, DENTRO DO QUE É SER POBRES,
NON LLES FALTABA DE NADA.
A NAI BUSCABA A COMIDA
E DÁBASE MOITA MAÑA
PARA AQUELAR OS CATIVOS
AO TEMPO QUE OS ALEITABA.*

NO ANO 2001 FOI
HOMENAXEADA POR
LIBREIRAS E LIBREIROS
NA FEIRA DO LIBRO DE
PONTEVEDRA,
RECOÑECENDO ASÍ O
SEU LABOR COMO
ESCRITORA E
DEFENSORA DO IDIOMA
GALEGO.

Pinturas rupestres, petroglifos,
Leonardo Da Vinci, Botticelli,
Kandinsky, Klimt, Picasso, Dalí, Frida
Khalo, Maruxa Mallo, Leandro
Lamas,...

Neste curso achegámonos á "Arte
ao longo da Historia" aprendendo
das distintas manifestacións
artísticas desde a Prehistoria até a
época actual.

Partindo dalgunhas obras pictóricas
dos autores que fomos coñecendo,
creamos **poesías e contos.**

1º Primaria

O Val

Os paxaros están cantando

o labrego está traballando

É mediodía.

Os paxaros voan moi alto

no alto fan un niño.

É mediodía.

O labrego cuida o horto
o labrego cuida o xardín
o labrego está canso
ten ganas de durmir.

As árbores dan froitos
as pitas comen na terra
cantan moi belos os paxaros
cantan os galos na herba.

Un máis

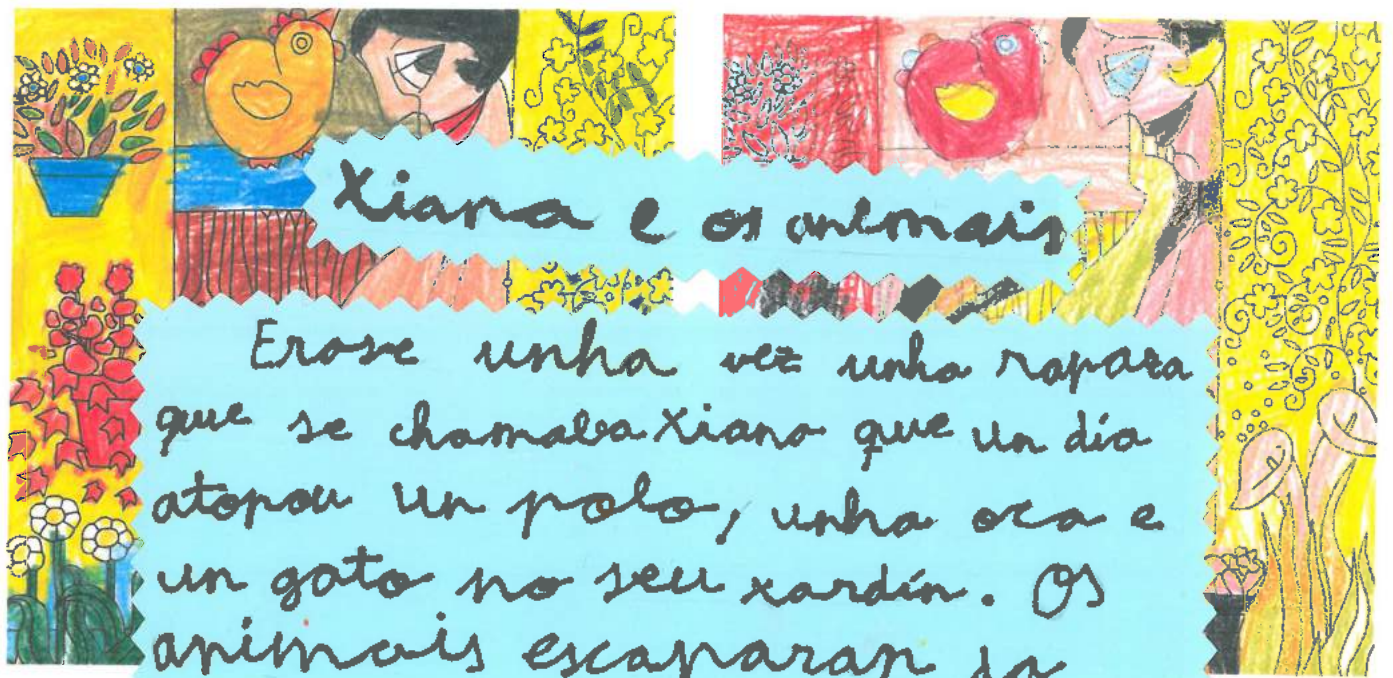
A Mariá gústanlle moito as flores e os animais. Ela ten unha galinha que se chama Carme e un pato que se chama Xoán.

De repente empezaron a botar en falta parte da súa comida. Entón deciden espíar que está pasando. E descubren que un fermoso gato é o culpable.

Mariá entérase do que está pasando e mercalle un comedeiro ao gato.

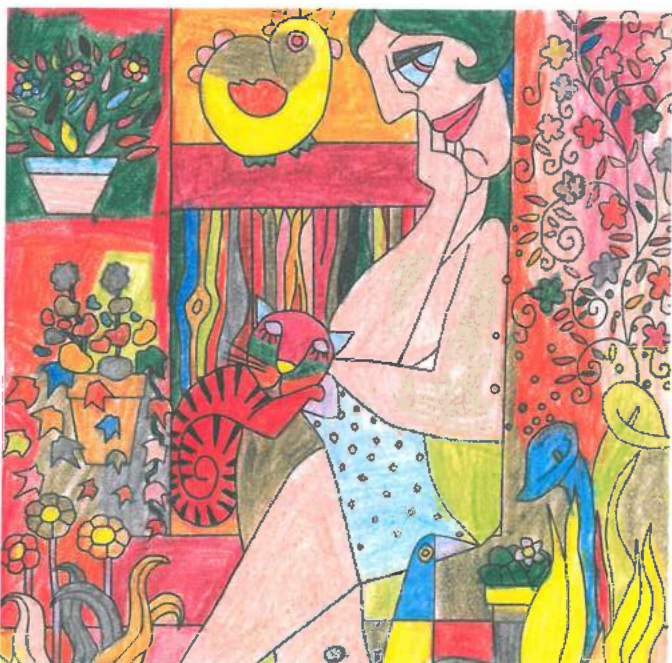
E desde ese día vive con eles o gato Paco.

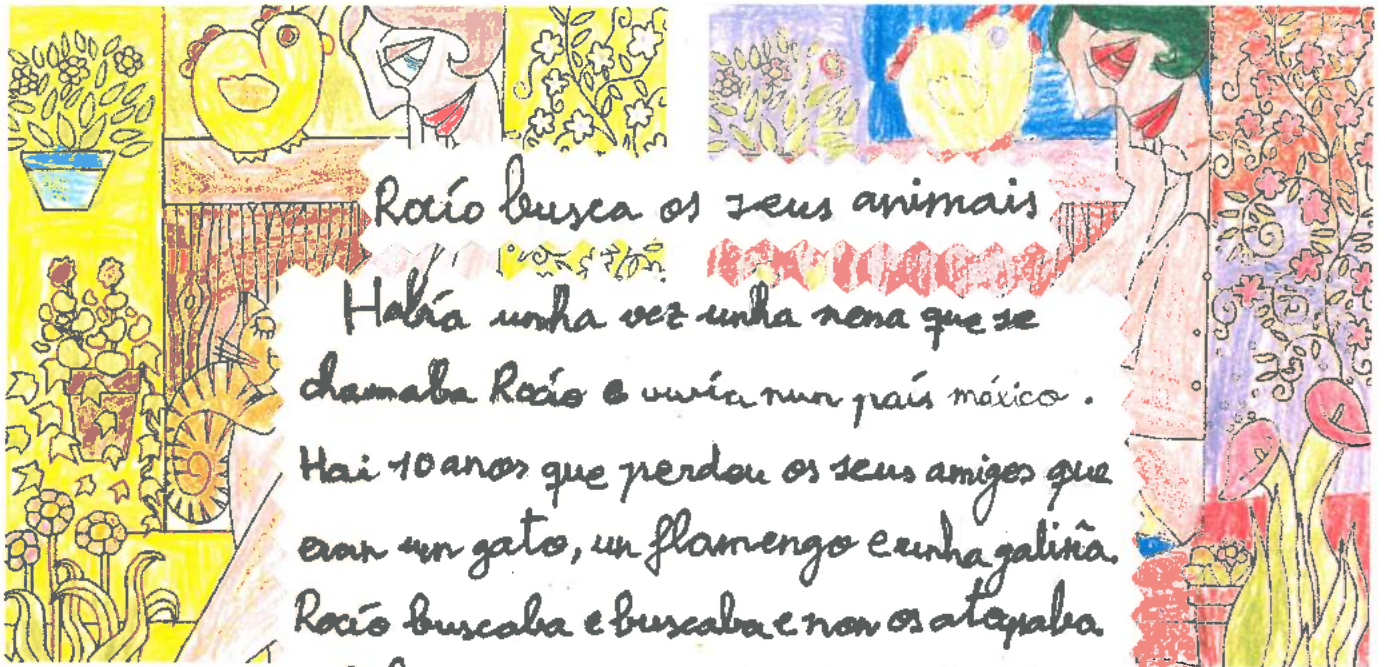

Xiana e os animais

Erose unha vez unha rapaza que se chamaba Xiana que un día atopou un polo, unha oca e un gato no seu xardín. Os animais escaparan da granxa dun home que os trataba mal; Como a Xiana lle gustaban moito os animais lle dixo Xiana que se podían quedar.

Rocío busca os seus animais

Había unha vez unha nena que se chamaba Rocío e vivía nun país México. Hai 10 anos que perdeu os seus amigos que eran un gato, un flamengo e unha galiña. Rocío buscaba e buscaba e non os atopaba polo bosque México, entón Rocío avisou as

Ladas que lle axudaran a buscalos. A topáronos no país dos animais.

A casa de Silvia

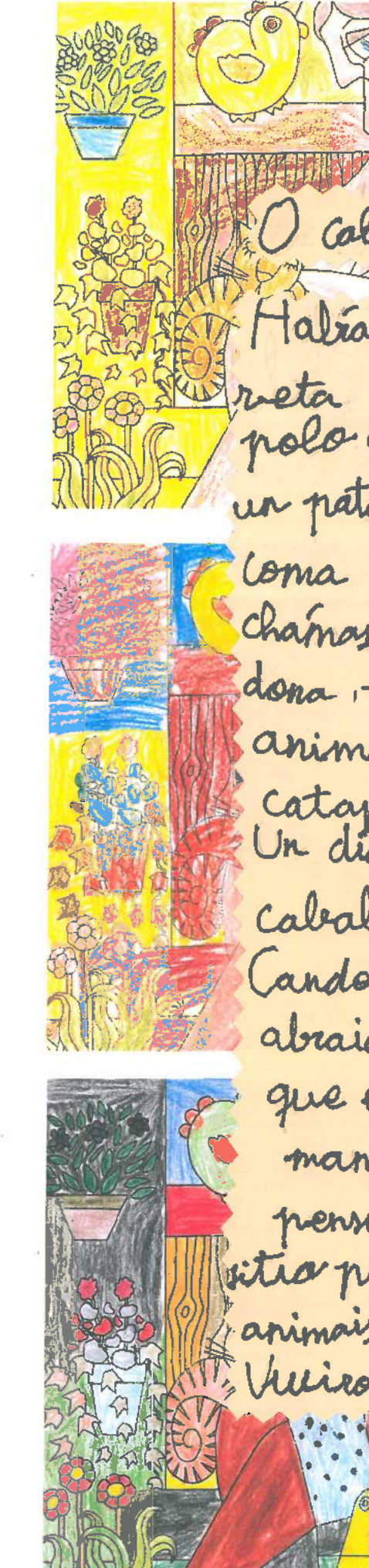
Erase unha vez unha rapaza chamada Silvia que tiña un gato que se chamaba Misifú. Un día Silvia levou para a casa un paxaro que lle púxo de nome Pepito.

Pero cando chegou a casa a Misifú non lle fixo moita graza e púxose a correr tras del.

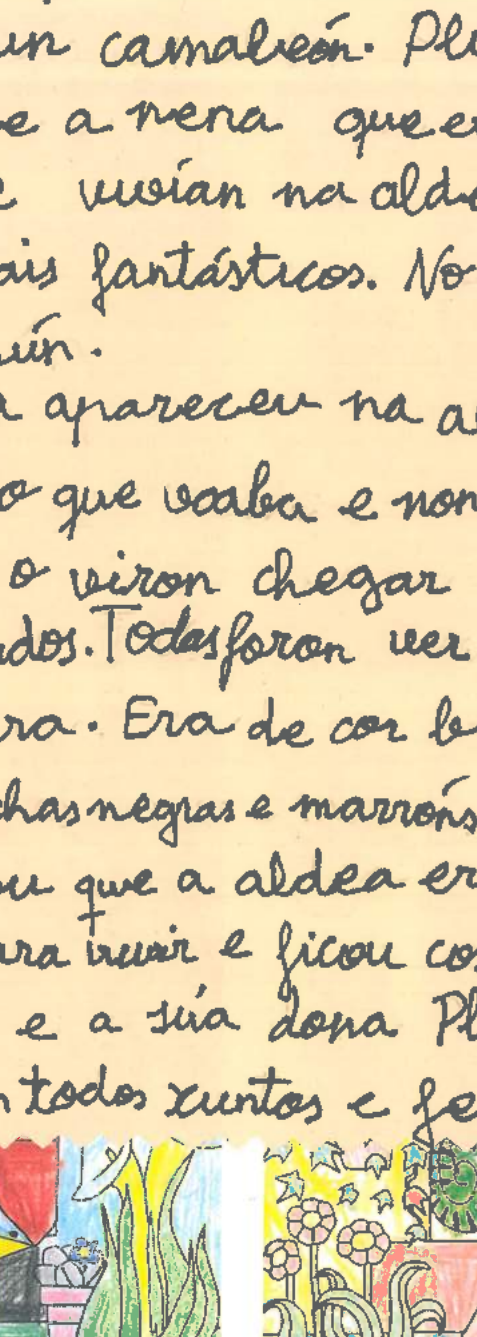
Entón Silvia enroxouse e lles dixo que ou se facían amigos ou un deles iríase da casa. E ao final fixéronse amigos.

O caballo voador e os animais fantásticos
Habría unha vez unha bolbo-
meta que cumpría desexos, un
polo que pintaba maxicamente
un pato que dicía kikiiki e un gato

coma un camaleón. Plumita
chámanse a vira que era a súa
dona, e vivían na aldea dos
animais fantásticos. No ano
catapún.

Un día apareceren na aldea un
caballo que voaba e non tiña ás.
Cando o viron chegar quedaron
abraiados. Todos foron ver o ferozo

que era. Era de cor branca e tiña
manchas negras e marróns. O caballo
pensou que a aldea era un bo
sitio para vivir e ficou cos demais
animais e a súa dona Plumita.
Viviron todos xuntos e felices.

A mesa Mona Lisa
da maita
risa!

Sen unha rapaza moi famosa
sona Giocanda, son maravillosa

Pitoume no Renacimiento
un tal Da kinecl
e quedon ben costoyto.

Vivo en Paris agora
no Museo de Louvre
visitame a calquera hora.

ENTREVISTA A LEANDRO LAMAS

- Cantos cadros fixeches en vinte anos?
- Nom sei calcular, pero máis de 500.
- Por que che gusta tanto o teu traballo?
- Porque um lenzo em branco é mui tentador, porque podo escoitar música mentres pinto, porque as posibilidades son infinitas, porque grazas a este oficio fum atopando persoas mui interesantes...
- Cales son as túas cores preferidas?
- Todas. Desde as mais neutras ás mais cantosas.
- Con cantos anos empezaches a pintar?
- Desde mui neno. Aínda que "profesionalmente" aló polo 1998. Com 24 anos máis ou menos.
- Pintas moitas horas ao día?
- Cinco, mínimo.
- Que carreiras estudaches?
- Um FP de delineante.
- Canto tempo tardas en pintar un cadro?
- Depende. Os óleos levam máis tempo, tres días máis ou menos, tamém depende das dimensións... As aquarelas, a metade do tempo, aproximadamente.
- Por que decidiches pintar sobre outras actividades?
- Porque era o que se me dava melhor.
- Debuxas primeiro un borrador no papel ou directamente no lenzo?
- Sí, debuxo antes num papel para madurar a idea.
- Por que case sempre pintas persoas ou animais como protagonistas?
- Porque me interessa, sobre todo, a vida dos seres vivos.
- Por que utilizas cores alegres?
- Para transmitir optimismo e turrar contra a realidade deste mundo tam gris. Para colocar o foco nas cousas bonitas, que algunhas aínda quedam.

Respectamos a ortografía galego-portuguesa do entrevistado. Preguntas realizadas polas/os alumnas/os de 3º de Primaria.

Leandro Lamas Ermida naceu en Narón en 1973. É un pintor, ilustrador, actor e director teatral galego.

En 1998 fixo a súa primeira exposición, na Galería Sargadelos (Ferrol). Desde entón dedica o seu tempo por completo á pintura.

Realizou portadas de discos, carteles, murais e ilustracións de libros, coma en "Sopra neste furadiño", "Mamá, ti si que me entendes", "Eu tamén son forte", "Pompas de cores", "Poemas con piruletas", "Versos en flor", "A nena e o grilo nun barquiño"...

Leandro vive en Neda, alí pinta nunha casetiña de madeira ao lado da súa casa, como nos contou nunha entrevista publicada nº 25 da revista ADIANTE (2013).

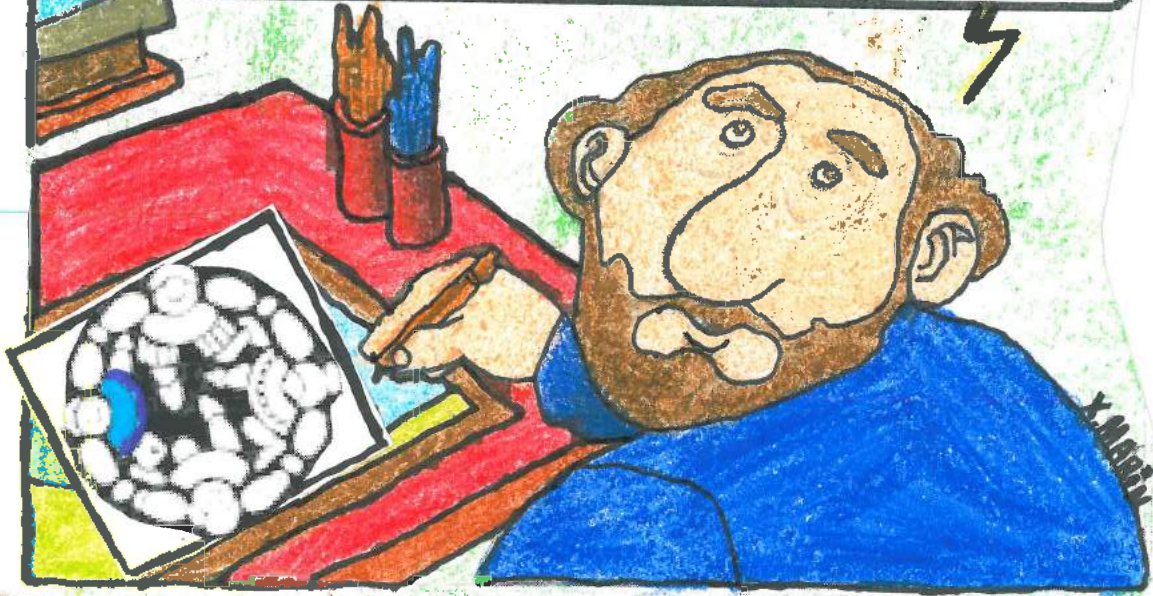
Para Susana
Seivane

De Sabela

NACÍN EN FERROL, EN 1943. MEU PAI ERA MESTRE,
E NA SÚA ESCOLA DEBUXABATO DOS OS DÍAS.
FOI UN BO EXERCICIO.

X.MARIN

So es un can de
palleiro, sea podías ser
Niebla, Pluto, Goofy...

Pois ti tamén poderías
ser Batman, Spider-
man ou Blackpanther

3º E.R.

SAÍDAS ESCOLARES, EXCURSIONS E ACTIVIDADES DO NOSO COLE

2º DE EDUCACIÓN PRIMARIA

O sabor da aventura está no mar

O dia 25 de Outubro fomos à lonxa. Ensináronnos trampas de can grascos e tamén ensináronnos os peixes. Despois fomos a ver as máquinas que pescaban os peixes. Tamén vimos como craban os peixes no acuario. No acuario tamén vimos as estrelas de mar. Logo fomos ao museo e vimos un timón e polo medio había unha tira de ouro. Tamén vimos arena negra e un esqueleto de peixe. De pronto fomos a comer: pizza, croquetas e alitas de pescade. E nos puxeron mandriles e gorros de plástico.

Ao acabar nos deron pegatinas e dous libros dos Arceases. Pasámo-lo moi ben.

Excursión á Prehistoria

O 9 de Novembro fomos a Área recreativa de Pedrosa, fixemos un debuxo que se chama bisonte, que é unha obra da Prehistoria e se atopaba nunha cova. Para pintarlle utilizamos barro, carboncillo... Tamén nesa mesma sala fixemos unha vela natural. Fixemos tioro cenar e nos embarramos todos. E mores-damos na gran sala. Pasámono lenial. Antes de chegar o autobús xogamos ao Zapatito quieto e as agochadas. Foi moi divertido.

O museo da arte.

Foi o 21 de Novembro en Coruña.
Fomos todos os nenos/as no autobús e ao rato nos baixamos do autobús, e ao baixarnos fomos ao museo da arte do comic.

Ficemos unha Mona Lisa con pendentes, reloxo e gemas... Despois a pintamos nesa mesma sala nos explicaron de quen éramos a monalisa e os demais cadros. e despois fixemos un xogo que trataba sobre que encontramos unhas caixas que agachaban pistas sobre os pintores: Dali, Leonardo da Vinci. Fomos tamén á torre de Hercules. Non subimos pero xogamos nas prazas antes de merendar. O pasamos moi ben. toda primaria.

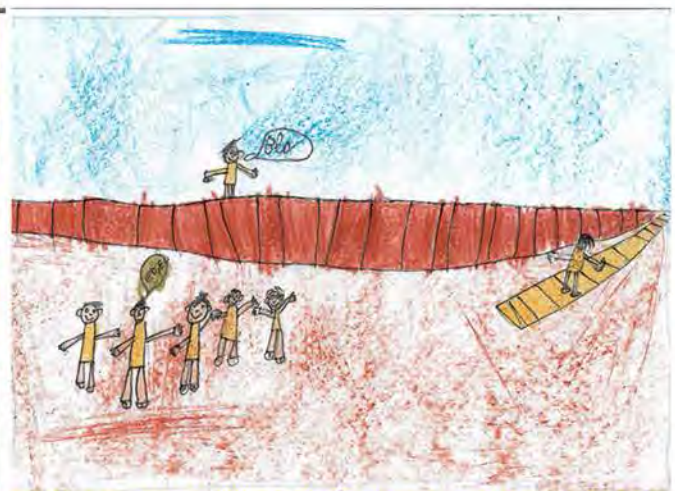
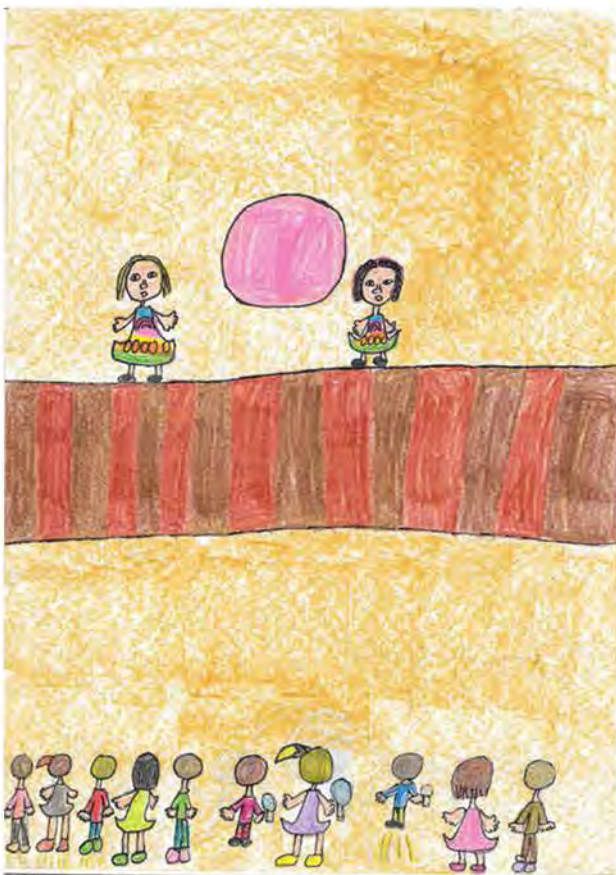
ROMPAMOS BARRERAS

O día 13 de Abril fixemos unha saída co cole, ao pavillón da Malata no día mundial do autismo.

Deronmos uns papeis para rompelos para que haxa igualdade, tamen deronmos uns abanicos azuis. Foron henes/as de outros colexios e leron unha dedicataria ao autismo.

Nos podiamos subir ao escenario a bailar. Despois os profes/as subiron aos escenarios despois dun rato tiraron unhas pelotas grandes que nos tivemos que pasar entre todos.

Despois estivemos esperando ao autobus. Pasámolo xeral, acompañando aos nosos compañeiros.

A PLANTACIÓN DA ESCOLA DO VAL

A escola do Val fomos a plantar árbores ao redor do centro médico. Fomos toda infantil e toda primaria. Tivemos que turnarnos para compartir as ferramentas e poñer a terra por riba das raíces. Plantamos vinte castañas e un teixo. Cando acabamos deímonos chuches e turrón aos profes.

Estabamos emocionados porque veu a alcaldesa Marian Ferveiro e os xardineiros do Concello de Naron.

SUSANA SEIVANE VEN AO COLE!

O 25 de Maio virá ao cole
Susana Seivane. Escribímoslle unha canción
e fixemos debuxos dela. Esperemos que
nos toque moitas cancións, esperemos
pasalo moi ben e aprender
moitas cousas da gaita. Estamos moi
ilusionados porque unha famosa
artista vendá ao cole.

Xa vos contaremos en próximas
edicións como foi a visita...

Para
O CRA de
Narón con todo
o meu agrasado.
Gracias pola vosa
hospitalidade e bo
facor!

25-5-2018

Pirimpimpín

Pirimpimpín,pirimpimpín
aquí estamos os/as do Val
para recibirte a tí(bis)

Todo o que da gaita sabees
temos ganas de aprenderee
vivamos este momento
o pirimpimpín
a bo fe que o imos faceree

Pirimpimpín,pirimpimpín
aquí estamos os/as do Val
para recibirte a tí(bis)

Cando soubemos que viñaas
moita ilusión nos fixoo
queremos verte tocarea
preparados todos xa
para poderte escoitarea

Paratempas

Atopas as referencias

SOPA DE LETRAS 1

c	a	m	d	n	a	h	o	a	m
b	o	m	b	i	l	a	t	a	o
l	u	l	m	a	n	i	m	o	g
b	g	l	o	b	o	m	a	m	m
m	r	l	e	a	o	t	a	m	i
t	i	a	o	t	m	g	i	b	c
m	o	e	d	a	m	m	u	e	u
t	e	l	e	b	i	l	o	o	m

moeda

globo

submarino

lâmpada

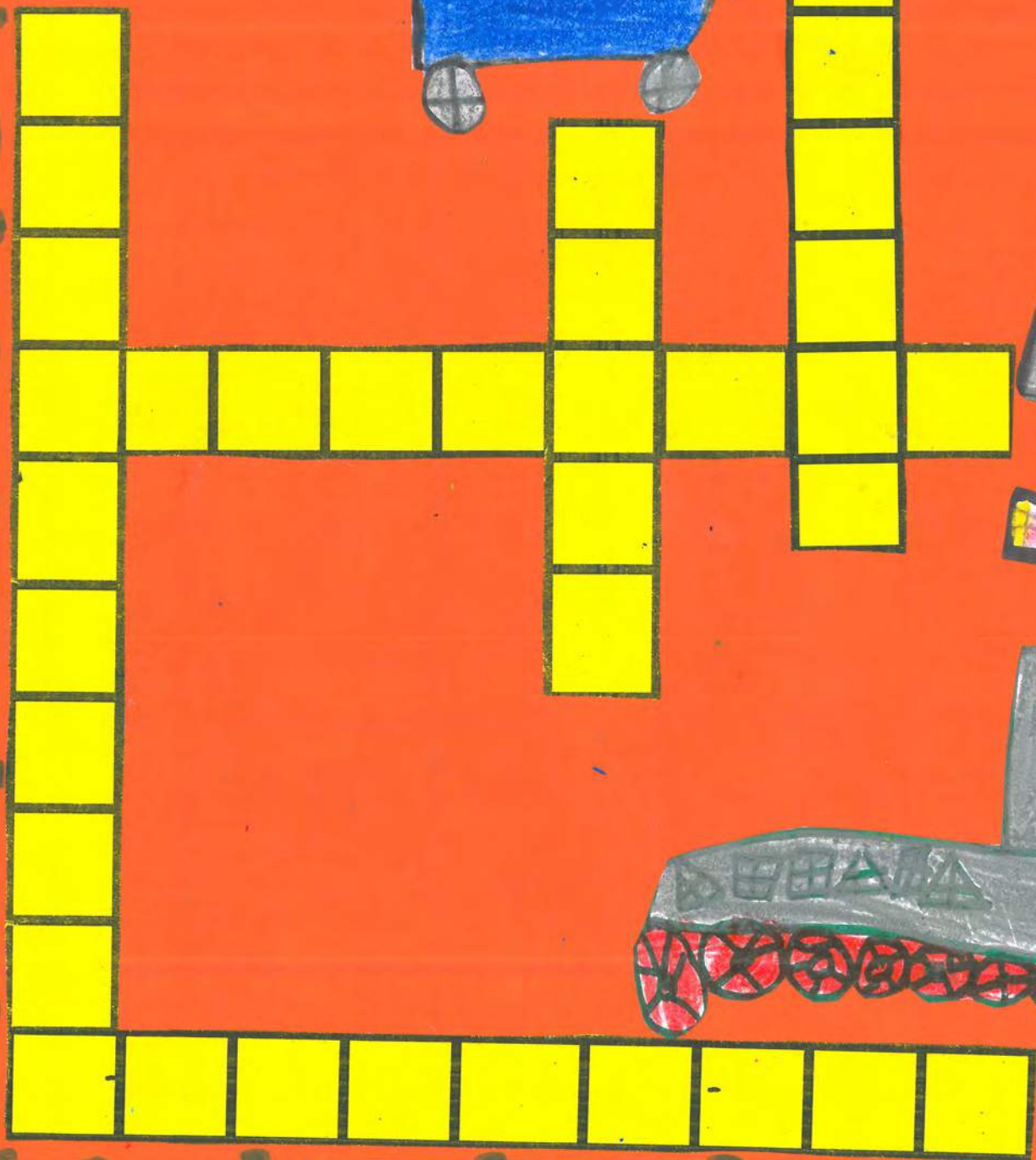

camera

Axuda a
bugina
a atopar
a Máquina
do tempo

Crucigrama

ESCOLA
PEDROSO